

Volume 1 No 1-2 2007
ISSN 1789-6924

Acta Oeconomica Kaposváriensis

Kaposvári Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Kaposvár

Kaposvár University, Faculty of Economic Science, Kaposvár

Acta Oeconomica Kaposváriensis

Az Acta Oeconomica Kaposváriensis évente több alkalommal megjelenő tudományos folyóirat, amely eredeti tudományos közleményeket, kutatási eredményeket, kritikai összefoglalókat, konferenciákról ismertetéseket és szerkesztőhöz küldött leveleket közöl. A folyóirat tárgyköre magában foglalja a gazdaság- és társadalomtudományok fontos területeit.

Acta Oeconomica Kaposváriensis is a scientific journal published several times a year, containing original scientific reports, research results, critical résumés, conference reviews and letters to the editor. The topics of journal including the important fields of economic- and social science.

Főszerkesztő
Editor in chief

Dr. Szakály Zoltán, CSc

Szerkesztőbizottság elnöke
Chairman of editorial board

Dr. Balogh László, PhD

Szerkesztők
Editors

Dr. Barna Róbert, PhD
Dr. Dolgos Anett, PhD
Dr. Geszti Szilárd, PhD
Horváthné, Dr. Kovács Bernadett, PhD
Dr. Honfi Vid, PhD
Bokorné, Dr. Kitanics Tünde, PhD
Dr. Kövér György, PhD
Pintér Attila, MSc
Dr. Sente Viktória, PhD
Dr. Szigeti Orsolya, PhD

Szerkesztőbizottság
Editorial board

Dr. Bertalan Péter, PhD
Dr. Borbély Csaba, PhD
Dr. Csapó János, DSc
Dr. Csukás Béla, CSc
Dr. Holló István, CSc
Dr. Horváth Gyula, CSc
Dr. Molnár Tamás, PhD
Dr. Romvári Róbert, DSc
Dr. Stettner Eleonóra, PhD
Dr. Széles Gyula, DSc
Dr. Varga Gyula, DSc

Volume 1 No 1-2 2007
ISSN 1789-6924

Acta Oeconomica Kaposváriensis

Kaposvári Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Kaposvár
Kaposvár University, Faculty of Economic Science, Kaposvár

Szerkesztőség
Editorial office

Kaposvári Egyetem, Gazdaságtudományi Kar
Kaposvár University, Faculty of Economic Science

H-7400 Kaposvár, Guba Sándor u. 40.
H-7401 Kaposvár, P.O.Box 16.
Tel.: 36-82-526-592, 505-800, 505-900; Tel./fax: 36-82-526-593
e-mail: szakaly.zoltan@ke.hu

Kiadja és terjeszti a
Kaposvári Egyetem, Gazdaságtudományi Kar
Published and distributed by
Kaposvár University, Faculty of Economic Science
H-7400 Kaposvár, Guba Sándor u. 40.
Készült Nagy és Társa Bt. Nyomdájában., 150 pld.-ban
Printed by Nagy és Társa Bt., 150 copies produced

Felelős kiadó
Responsible for publication
Dr. Balogh László C.Sc.
egyetemi docens
Associate Professor
dékán
Dean of Faculty

Kaposvár, 2008. március

Tisztelt Olvasó!

Engedje meg, hogy a következő gondolatok jegyében ajánljuk szíves figyelmébe új, tudományos folyóiratunkat:

A hazai felsőoktatásban ma már magától értetődik, hogy a tudományos teljesítmény jelentős hatással van az egyetemi arculatra és a karok megítélésére. A szakmai konferenciák és szemináriumok, a tudományos kiadványok és folyóiratok, az egyéb K+F elemek döntően befolyásolják az egyetemekről kialakított képet. A tudományos munka hatása abban is jelentkezik, hogy az új eredményeket a szakemberek az oktatásban is hasznosítják, igazi élménnyé varázsolva ezzel az előadásokat. Ez a magas szintű oktatói tevékenység végső soron a hallgatók nagyfokú elégedettségében mutatkozik meg.

Nincs ezzel másképp a Kaposvári Egyetem sem, ahol a tudományos tevékenység örömteli módon egyre inkább diverzifikálódik. A Gazdaságtudományi Kar önálló egységként történő létrehozása, a Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola kutatási profiljának sokszínűbbé válása (4 alapszociplína) egyre erőteljesebben veti fel egy új egyetemi tudományos folyóirat alapítását. Jól működő minta szerencsére már régóta létezik; az *Acta Agraria Kaposváriensis* szerkesztése és szakmai nívója példaértékű és elismert a hazai tudományos életben.

Az *Acta Oeconomica Kaposváriensis* tartalmi és formai követelményrendszere követni szeretné a testvérnap szerkesztési alapelveit, amellyel a Magyar Tudományos Akadémia elvárásainak is megfelel. Büszkék vagyunk arra, hogy a lap szerkesztéséhez sikerült megnyerni a gazdaságtudomány és a kapcsolódó társtudományok jeles képviselőit, akik nagy örömmel vállalták a közreműködést. A közlemények kiválasztásában a legfontosabb szempont a tudományos igényesség, amelynek lényeges eleme a kéziratok szakmai lektorok által történő minősítése. Minden szakkikk tartalmaz angol nyelvű összefoglalót, táblázat- és ábra-címeket. Ennek jelentőségét aligha szükséges hangsúlyozni, mégis kiemelhető, hogy ennek révén a kiadásra kerülő folyóirat eljuthat a nemzetközileg ismert és elismert szakmai műhelyekbe.

Az új tudományos szaklap specifikuma, hogy az általános gazdaság- és társadalomtudományi megközelítés mellett szerepet kapnak az élelmiszer-gazdaság ökonomiai és piaci aspektusait elemző közlemények is. A vázolt kettőség megfelel a Gazdaságtudományi Kar szervezeti felépítésének, így nemcsak a Kar, hanem az új folyóirat is megtalálhatja sajátos arculatát. Lényegében ezt tekintjük a periodika tudományos pozíciójának; meggyőződésünk szerint ez az imázs egyedülálló, megkülönböztető és nagy vonzerővel rendelkezik a hazai és a nemzetközi felsőoktatásban.

Az *Acta Oeconomica Kaposváriensis* fórumot teremt a gazdaságtudományi kérdésekkel foglalkozó (fiatal) kutatók számára, segíti a Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola munkáját, egyúttal integrál(hat)ja a hazai és a környező országokban működő ökonomiai tudományos műhelyeket.

Végezetül a szakma nevében köszönetünket fejezzük ki a Kaposvári Egyetemnek azért, hogy lehetőségeihez mérten támogatta az „*Acta Oeconomica Kaposváriensis*” című tudományos folyóirat megjelenését.

Dr. Szakály Zoltán

Dr. Balogh László

Lectori salutem!

Please allow us to recommend our new scientific periodical in the sense of the following remarks.

It is quite obvious in the Hungarian higher education that scientific performance affects the image presented of a university and the acceptance of the faculties. Thematic, professional conferences, seminars, scientific publications and periodicals and the other elements of R&D strongly influence the picture of the institution to the wider public. The new results and findings of the research work are used by the staff in the course of education by making the lectures a pleasant experience. High level education is reflected in the positive satisfactory level of the students.

*The same is true for Kaposvár University where the scientific activity shows fortunately an ever diversifying picture. Foundation of the Faculty of Economics, the variegated research profile of the Doctoral School of Economics and Organization (4 basic disciplines) call up an ever emphasized need for a new scientific journal. Fortunately we are not short of good examples: professional and editorial performance as well as reputedly high standards of *Acta Agraria Kaposvariensis* are widely acknowledged and accepted in Hungarian scientific life.*

*The contextual and structural setup of *Acta Oeconomica Kaposvariensis* is expected to follow the editing rules of the sibling paper and doing so it can meet the requirements of the Hungarian Academy of Sciences. The editorial board enlists the prominent representatives of economic science and adjacent disciplines, who – to our greatest pleasure – appreciated our efforts and accepted the appointment. The most crucial point in selecting the contributions is the presence of scientific solidity. Manuscripts are assessed and qualified by professional readers. Each article contains a summary as well as table and figure titles in English. Its importance should not be emphasized, however, it ensures that the journal can be found on the shelves of internationally acknowledged workshops.*

A specific feature of the new periodical is that beside general economic and social approaches, special attention is paid to the articles which analyze the economic and market related aspects of food economy. This dual approach matches with the structure of the Faculty of Economics, so not only the Faculty itself, but also the new journal can find and build up a characteristic face. Shortly it is the scientific position of the new periodical – the image is unique, distinctive and represents remarkable attractiveness in the Hungarian and international higher education.

*The *Acta Oeconomica Kaposvariensis* generates a forum for the (young and a little bit elder) scientists dealing with economic problems, it provides assistance for the work of the Doctoral School of Economics and Organization and at the same time it can (and expectedly does) integrate the efforts of the professional workshops in Hungary and in the neighbouring countries.*

*Last but not least we express our thanks to Kaposvár University for its assistance – to the best of its possibilities – in publishing the new scientific periodical *Acta Oeconomica Kaposvariensis*.*

Dr. Zoltán Szakály

Dr. László Balogh

TARTALOM

<i>Bertalan Péter</i> Nagyhatalmi mozgások a századfordulón – globalizáció, integráció, dezintegráció	1
<i>Varga Gyula</i> Új szerepben a magyar mezőgazdaság - adottságok, kényszerek és esélyek	17
<i>Varga Eszter</i> Vállalkozói készségek a magyar agrárszektorban	33
<i>Szabó Kinga, Szabó Ferenc, Borbély Csaba</i> A húsmarha ágazat gazdasági lehetőségei	41
<i>Törőcsik Mária</i> Food-trendek és trendi vásárlói csoportok	51
<i>Lehota József, Komáromi Nándor</i> Új típusú (funkcionális) élelmiszerek fogyasztói magatartáskutatásának néhány módszertani kérdése	67
<i>Hajdu Istvánné, Nótári Márta</i> Fogyasztói attitűdök vizsgálata a hungarikum jellegű kertészeti és élelmiszeripari termékek piacán	83
<i>Barna Róbert, Honfi Vid, Varga Gyula, Major Attila</i> A vadkár szegélyhatás vizsgálata térinformatikai módszerrel a SEFAG Zrt. területén.....	93
<i>Klencsár Zoltán, Beck János</i> Gazdaságosság-térképek számítása során felmerülő matematikai problémák, és ahogy megoldottuk őket.....	101
<i>Kövér György, Bázár György</i> A PLS (Partial Least Squares) regresszió és alkalmazása.....	113
<i>Varga Mónika</i> Modell bázisú optimalás a kapcsolódó folyamatok bizonytalan, kooperatív értékelésével.....	121
<i>Bánkuti Gyöngyi</i> A generikus kétrétegű háló modell alapú szimulációs módszer gráf reprezentációs oktatásának lehetőségei.....	135
<i>Gál Veronika, Dolgos Anett, Kürthy Gábor</i> Összehangolt adó- és járulékfizetés	145
<i>Sisak Balázs</i> Az árnyékos oldalon – a földalatti gazdaság mérete, kialakulásának indokai és hatásai	155
<i>Miklós-Somogyi Patrícia</i> A költségvetés egyenlege és az infláció kapcsolata	165
<i>Lőke Zsuzsanna, Kovács Ernő, Bacsi Zsuzsanna</i> Vidékfejlesztési együttműködés lehetőségei a horvát-magyar határvidéken: egy Interreg projekt tapasztalatai	175

<i>Molnár Tamás, Tóth Erika</i> A települési fejlettség alakulása a támogatások tükrében	185
<i>Nagy Mónika Zita</i> A vadgazdálkodás minősítése a Dél-dunántúli régióban.....	197
Beszámoló a Kaposvári Egyetemen megrendezett I. Gazdaságtudományi Konferenciáról	205

CONTENTS

<i>Péter Bertalan</i> The Great Powers in the 21 th century – and the Remaking of World Order	1
<i>Gyula Varga</i> Hungarian agriculture in a new role – Facilities, pressures and opportunities	17
<i>Eszter Varga</i> Entrepreneurial skills in the hungarian agricultural sector	33
<i>Kinga Szabó, Ferenc Szabó, Csaba Borbély</i> The economic opportunities of the caw - calf production	41
<i>Mária Törőcsik</i> Food-trends and trend-groups	51
<i>József Lehota, Nándor Komáromi</i> Some methodical questions of research about consumer behaviour in new type (functional) foods	67
<i>Istvánné Hajdu, Márta Nótári</i> Research of consumers attitudes on the market of hungaricum type of horticulture and food products	83
<i>Róbert Barna, Vid Honfi, Gyula Varga, Attila Major</i> Analysis of game damage in relation to the forest edge by GIS in the SEFAG Inc. game management area	93
<i>Zoltán Klencsár, János Beck</i> Mathematical problems related to the calculation of investment efficiency maps, and the ways we solved them	101
<i>György Kövér, György Bázár</i> A PLS (Partial Least Squares) regression and an application	113
<i>Mónika Varga</i> Model Based „Optimization” with the Uncertain Cooperative Evaluation of the Neighboring Partprocesses	121
<i>Gyöngyi Bánkuti</i> Possibilities in Teaching Generic Bi-layered Net Model Based Simulation Methodology by Graph Representation	135
<i>Veronika Gál, Anett Dolgos, Gábor Kürthy</i> Aligned tax- and contribution payment	145
<i>Balázs Sisak</i> On the dark side – the underground economy and its size, causes and effects	155
<i>Patricia Miklós-Somogyi</i> The relationship between budget balance and inflation	165
<i>Zsuzsanna Lőke, Ernő Kovács, Zsuzsanna Bacsi</i> Possibilities of Rural Development Cooperation by the Croatian-Hungarian Border: The Experiences of an INTERREG Project	175

<i>Tamás Molnár, Erika Tóth</i>	
The development of settlements depending on assistance	185
<i>Mónika Zita Nagy</i>	
The wild game management qualification in the South Transdanubian Region	197
Report on the 1 st Conference of Economical Sciences organised at the Kaposvár University.....	205